

**Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до деяких
постанов НКРЕКП»**

Відповідно до статей 2 та 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон) Регулятор здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Регулятор здійснює державне регулювання з метою, зокрема, досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави.

Регулятор здійснює державне регулювання, у тому числі, шляхом державного контролю та застосування заходів впливу.

Згідно з частиною першою статті 17 Закону Регулятор приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції.

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2021 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 17 листопада 2022 року № 2222 (з урахуванням змін, внесених постановою НКРЕКП від 09 вересня 2022 року № 1116) та від 11 жовтня 2022 року № 1296 «Про збільшення строку проведення планової перевірки НЕК «УКРЕНЕРГО», на підставі посвідчень про проведення перевірки від 23 вересня 2022 року № 327, від 12 жовтня 2022 року № 348 та від 18 жовтня 2022 року № 352 НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ПРИВАТНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «НАЦІОНАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ «УКРЕНЕРГО» (далі – НЕК «УКРЕНЕРГО», Товариство) (код ЄДРПОУ 00100227) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії (далі – Ліцензійні умови з передачі електричної енергії), затверджених постановою НКРЕКП від 09 листопада 2017 року № 1388, за період ліцензованої діяльності з 01.01.2021 по 31.12.2021, за результатами якої складено Акт від 28 жовтня 2022 року № 301 та прийнято, зокрема, постанову НКРЕКП від 25 листопада 2022 року № 1554 «Про накладення штрафу на НЕК «УКРЕНЕРГО» за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії та здійснення заходів державного регулювання» (далі – **Постанова № 1554**).

Підпунктом 3 пункту 3 Постанови № 1554 передбачено Департаменту із регулювання відносин у сфері енергетики, у межах здійснення заходів державного регулювання, відповідно до пунктів 1, 13 частини першої та пункту 1 частини другої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне

регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» підготувати та винести на засідання НКРЕКП, що проводитиметься у формі відкритого слухання, проєкт рішення щодо встановлення (перегляду) тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО» на 2023 – 2025 роки шляхом його зміни в бік зменшення на негативну суму збору за небаланс електричної енергії (субрахунок UA-1) за 2021 рік у розмірі 2 301 241,77 тис. грн (без ПДВ).

НЕК «УКРЕНЕРГО» листом від 29.10.2024 № 01/67501 (вх. НКРЕКП від 29.10.2024 № 36410/1-24) звернулась до НКРЕКП та повідомила (мовою документа): *«...з метою вирішення проблеми, пов'язаної з обліком залишкової суми негативного збору за небаланс за 2021 рік (субрахунок UA-1), просимо не знімати в тарифі на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління на 2025 рік негативну суму збору за небаланс електричної енергії (субрахунок UA-1) у розмірі 1 113 385,31 тис. грн та відтермінувати рішення про врахування зазначеної суми при розрахунку тарифів до 2027 року.*

Перенесення виконання рішення Регулятора частково саме на 2027 рік зумовлене значною заборгованістю, яка склалася у учасників балансуючого ринку перед НЕК «Укренерго», та відсутністю позитивної динаміки її погашення під час дії воєнного стану.

Також варто зазначити, що НЕК «Укренерго» проводить спеціальні аукціони на закупівлю допоміжних послуг, строк надання яких перевищує один рік, але не більше п'яти років. Для забезпечення можливості розрахунків з постачальниками допоміжних послуг компанія повинна акумулювати суми коштів відповідно до результатів проведених аукціонів та здійснювати розрахунки за фактично надані послуги.».

Службовою запискою від 30.10.2024 № 2081/17-24 Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики повідомив наступне (мовою документа): *«...враховуючи наявність заборгованості учасників ринку на балансуючому ринку перед НЕК «УКРЕНЕРГО» та, за інформацією НЕК «Укренерго», відсутність позитивної динаміки її погашення під час дії воєнного стану, є доцільним врахування пропозицій НЕК «УКРЕНЕРГО» щодо перенесення врахування коригування витрат в тарифі на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО» на 2027 рік.*

Так, пропонується наступна редакція підпункту 3 пункту 3 Постанови № 1554:

«3) підготувати та винести на засідання НКРЕКП, що проводитиметься у формі відкритого слухання, проєкт рішення щодо встановлення (перегляду) тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО» на 2027 рік шляхом його зміни в бік зменшення на негативну суму збору за небаланс електричної енергії (субрахунок UA-1) за 2021 рік, у розмірі залишкової суми 1 113 385,31 тис. грн (без ПДВ);».

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2024 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 22 листопада 2023 року № 2202, постанови НКРЕКП від 30 квітня 2024 року № 852 «Про збільшення строку проведення планової перевірки НЕК «УКРЕНЕРГО» та на підставі посвідчень про проведення

перевірки від 18 квітня 2024 року № 175, від 18 квітня 2024 року № 176, від 22 квітня 2014 року № 184, від 07 травня 2024 року № 200 та від 14 травня 2024 року № 220 НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання НЕК «УКРЕНЕРГО» вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, Ліцензійних умов з передачі електричної енергії, за період ліцензованої діяльності з 01 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року, за результатами якої складено Акт планової перевірки від 20 травня 2024 року № 201 та прийнято, зокрема, постанову НКРЕКП від 19 червня 2024 року № 1143 «Про застосування санкцій до НЕК «УКРЕНЕРГО» за порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії, здійснення заходів державного регулювання та внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 05 липня 2023 року № 1231» (далі – **Постанова № 1143**).

Підпунктами 1 та 2 пункту 5 Постанови № 1143 передбачено Департаменту із регулювання відносин у сфері енергетики, у межах здійснення заходів державного регулювання, відповідно до пунктів 1, 13 частини першої та пункту 1 частини другої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»:

1) підготувати та винести на засідання НКРЕКП, що проводитимуться у формі відкритого слухання протягом 2024 - 2026 років, проєкт рішення щодо встановлення (перегляду) тарифу на послуги з передачі електричної енергії НЕК «УКРЕНЕРГО» шляхом його зміни в бік збільшення на суму 4 414 142,80 тис грн (без ПДВ), урахувавши:

підсумкову суму недоотриманого доходу від здійснення діяльності з передачі електричної енергії у 2023 році у розмірі 6 311 768,80 тис. грн (без ПДВ),

суму недофінансування статі «витрати на послугу зі зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною» у 2023 році у розмірі 2 073 539 тис. грн (без ПДВ),

суму перевитрат статі «витрати на виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел» у 2023 році у розмірі 175 913 тис. грн (без ПДВ).

2) підготувати та винести на засідання НКРЕКП, що проводитимуться у формі відкритого слухання протягом 2024 - 2026 років, проєкт рішення щодо встановлення (перегляду) тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО» шляхом його зміни в бік зменшення на суму 8 869 877,90 тис грн (без ПДВ), урахувавши:

підсумкову суму недоотриманого доходу від здійснення діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у 2023 році у розмірі 10 699 661,69 тис. грн (без ПДВ),

витрати на врегулювання системних обмежень на балансуєчому ринку електричної енергії за 2023 рік у розмірі 1 829 783,79 тис. грн (без ПДВ);

За результатами здійснення наступного заходу державного контролю щодо перевірки доходів та витрат НЕК «УКРЕНЕРГО» на балансуєчому ринку електричної енергії, в частині врегулювання системних обмежень, повернутись до перегляду суми витрат на врегулювання системних обмежень на балансуєчому ринку електричної енергії за 2023 рік.

НЕК «УКРЕНЕРГО» листом від 29.10.2024 № 01/67500 (вх. НКРЕКП від 29.10.2024 № 36392/1-24) **повідомила** (мовою документа): «...відповідно до постанови Верховної Ради України від 03.09.2024 № 3939-IX «Про порядок денний дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» (із змінами) до питань, підготовлених до розгляду на пленарних засіданнях, включений Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Законопроект). З 08.10.2024 Законопроект очікує на друге читання.

Зазначеним Законопроектом передбачене внесення таких змін до Закону України «Про ринок електричної енергії»:

7) розділ XVII «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити пунктами 115, 135 та 152 такого змісту:

«115. Установити, що тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, та протягом одного року з дня його припинення або скасування, підсумкова сума **надлишково отриманого доходу** за результатами діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у 2023 та 2024 роках використовується оператором системи передачі для таких цілей:

50 відсотків – на погашення заборгованості оператора системи передачі, що сформувався на балансуєчому ринку;

50 відсотків – на покриття витрат оператора системи передачі на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, у тому числі виробленої з енергії сонячного випромінювання генеруючими установками приватних домогосподарств».

Варто зазначити, що Законопроект підтримується Міністерством енергетики України.

Таким чином, враховуючи зазначене вище, **просимо не знімати в тарифі на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління на 2025 рік залишок підсумкової суми недоотриманого доходу** від здійснення діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у 2023 році у розмірі 8 869 877,90 тис. грн (без ПДВ) та відтермінувати рішення про врахування зазначеної суми при розрахунку тарифів до 2027 року.

При розгляді наших пропозицій просимо врахувати критичну ситуацію з заборгованістю учасників ринку перед НЕК «Укренерго» за електричну енергію на балансуєчому ринку.».

Службовою запискою від 30.10.2024 № 2081/17-24 Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики повідомив наступне (мовою документа): «...відповідно до постанови Верховної Ради України від 03.09.2024 № 3939-IX «Про порядок денний дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» (із змінами) до питань, підготовлених до розгляду на пленарних засіданнях, включений Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Законопроект). З 08.10.2024 Законопроект очікує на друге читання.

Зазначеним Законопроектом зокрема передбачено, що підсумкова сума надлишково отриманого доходу за результатами діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у 2023 та 2024 роках використовується оператором системи передачі для таких цілей:

50 відсотків – на погашення заборгованості оператора системи передачі, що сформувалася на балансуєчому ринку;

50 відсотків – на покриття витрат оператора системи передачі на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, у тому числі виробленої з енергії сонячного випромінювання генеруючими установками приватних домогосподарств.

З урахуванням очікуваного прийняття зазначеного Законопроекта є доцільним частково врахувати пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО» та **перенести врахування коригування витрат в бік зменшення на суму 8 869 877,90 тис грн (без ПДВ) у тарифі на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО», передбачене підпунктом 2 пункту 5 Постанови № 1143, на 2026-2027 роки.**».

Крім того, службовою запискою від 30.10.2024 № 2085/17-24 Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики повідомив наступне (мовою документа): «...з метою стримування зростання тарифу на послуги з передачі електричної енергії НЕК «УКРЕНЕРГО» на 2025 рік та відповідного зменшення фінансового навантаження на споживачів електричної енергії, вважає за доцільне внести зміни до постанови НКРЕКП від 19.06.2024 № 1143 «Про застосування санкцій до НЕК «УКРЕНЕРГО» за порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії, здійснення заходів державного регулювання та внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 05 липня 2023 року № 1231» в частині **перенесення коригування витрат структури тарифу на послуги з передачі електричної енергії в бік збільшення на суму 4 414 142,80 тис грн, передбаченого підпунктом 1 пункту 5 цієї Постанови, на 2026-2027 роки.**».

Ураховуючи листи НЕК «УКРЕНЕРГО» від 29.10.2024 № 01/67500 та № 01/67501 та з урахуванням службових записок Департаменту із регулювання відносин у сфері енергетики від 30.10.2024 № 2081/17-24 та № 2085/17-24, відповідно до Закону, Департамент ліцензійного контролю пропонує:

1. Підпункт 3 пункті 3 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 25 листопада 2022 року № 1554 «Про накладення штрафу на НЕК «УКРЕНЕРГО» за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії та здійснення заходів державного регулювання» **викласти у такій редакції:**

«3) підготувати та винести на засідання НКРЕКП, що проводитиметься у формі відкритого слухання, проєкт рішення щодо встановлення (перегляду) тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО»

шляхом його зміни в бік зменшення на негативну суму збору за небаланс електричної енергії (субрахунок UA-1) за 2021 рік у розмірі 2 301 241,77 тис. грн (без ПДВ), а саме:
на 2023 рік у розмірі 1 187 856,46 тис. грн (без ПДВ),
на 2026 – 2027 роки у розмірі 1 113 385,31 тис. грн (без ПДВ);».

2. У пункті 5 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 19 червня 2024 року № 1143 «Про застосування санкцій до НЕК «УКРЕНЕРГО» за порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії, здійснення заходів державного регулювання та внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 05 липня 2023 року № 1231»:

в абзаці першому підпункту 1 пункту 5 цифри та знак «**2024 – 2026**» замінити цифрами та знаком «**2026 – 2027**»;

в абзаці першому підпункту 2 пункту 5 цифри та знак «**2024 – 2026**» замінити цифрами та знаком «**2026 – 2027**».

**Директор
Департаменту ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про внесення змін до деяких
постанов НКРЕКП

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ураховуючи листи ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «НАЦІОНАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ «УКРЕНЕРГО» від 29 жовтня 2024 року № 01/67501 та № 01/67500, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Підпункт 3 пункті 3 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 25 листопада 2022 року № 1554 «Про накладення штрафу на НЕК «УКРЕНЕРГО» за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії та здійснення заходів державного регулювання» викласти у такій редакції:

«3) підготувати та винести на засідання НКРЕКП, що проводитиметься у формі відкритого слухання, проєкт рішення щодо встановлення (перегляду) тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління НЕК «УКРЕНЕРГО» шляхом його зміни в бік зменшення на негативну суму збору за небаланс електричної енергії (субрахунок UA-1) за 2021 рік у розмірі 2 301 241,77 тис. грн (без ПДВ), а саме:

на 2023 рік у розмірі 1 187 856,46 тис. грн (без ПДВ),

на 2026 – 2027 роки у розмірі 1 113 385,31 тис. грн (без ПДВ);».

2. У пункті 5 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 19 червня

2024 року № 1143 «Про застосування санкцій до НЕК «УКРЕНЕРГО» за порушення Ліцензійних умов з передачі електричної енергії, здійснення заходів державного регулювання та внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 05 липня 2023 року № 1231»:

в абзаці першому підпункту 1 цифри та знак «2024 – 2026» замінити цифрами та знаком «2026 – 2027»;

в абзаці першому підпункту 2 цифри та знак «2024 – 2026» замінити цифрами та знаком «2026 – 2027».

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО